



Kúria
ítélete

Az ügy száma: Bfv.I.407/2023/10.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Domonyai Alexa, a tanács elnöke
Dr. Schmidt Péter, előadó bíró
Dr. Gimesi Ágnes, bíró
Dr. Kardos Andrea, bíró
Dr. Tuba István Krisztián, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2023. november 14.
Az ügy tárgya: új pszichoaktív anyaggal visszaélés vétsége
Terhelt(ek): Terhelt1
Elsőfok: Szekszárdi Járásbíróság, 31.B.291/2021/16., ítélet, előkészítő ülés
2022. május 20.
Másodfok: Szekszárdi Törvényszék, 2.Bf.202/2022/5., végzés, tanácsülés,
2022. december 1.
Az indítvány előterjesztője: Tolna Vármegyei Főügyészség
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria az új pszichoaktív anyaggal visszaélés vétsége miatt Terhelt1 ellen folyamatban volt büntetőügyben a Tolna Vármegyei Főügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Szekszárdi Járásbíróság 31.B.291/2021/16. számú ítéletét és a Szekszárdi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.202/2022/5. számú végzését megváltoztatja, és

Terhelt1 terheltet az ellene új pszichoaktív anyaggal visszaélés vétsége [Btk. 184. § (1) bekezdés, valamint (4) bekezdés a) pont] miatt emelt vád alól felmenti;

az új pszichoaktív anyaggal kapcsolatos szabálysértés [Szabs. tv. 199/B. § (1) bekezdés] miatt indult eljárást megszünteti.

Megállapítja, hogy az alapeljárásban felmerült 130.075 (százharmincezer-hetvenöt) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A Kúria elrendeli Terhelt1 terhelt által bűnügyi költség címén esetlegesen befizetett összegnek a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori kamatával együtt történő visszatérítését.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye. Ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** A Szekszárdi Járásbíróság a 2022. május 20. napján meghozott és kihirdetett 31.B.291/2021/16. számú ítéletével Terhelt1 terheltet bűnösnek mondta ki új pszichoaktív anyaggal visszaélés vétségében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 184. § (1) bekezdés, valamint (4) bekezdés a) pont], ezért őt – mint visszaesőt – 30 nap elzárásra ítélte. Rendelkezett a bűnügyi költség megfizetéséről is.

[2] Az ügyészség fellebbezésére tekintettel eljáró Szekszárdi Törvényszék a 2022. december 1. napján tartott tanácsülésen meghozott 2.Bf.202/2022/5. számú végzésével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[3] **II.** A jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozat ellen a Tolna Vármegyei Főügyészség nyújtott be felülvizsgálati indítványt a terhelt javára, a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont szerinti felülvizsgálati okra hivatkozva. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet kihirdetését követően a helységi Járási Ügyészség ugyan a terhelt terhére súlyosításért fellebbezett, azonban a fellebbezést a Tolna Vármegyei Főügyészség ellenkező irányban, a terhelt javára, felmentése érdekében tartotta fenn. A Szekszárdi Törvényszék az ügyészi fellebbezést arra alapítva vetette el, hogy a vádiratban szerepelt ugyan, miszerint a terhelt az új pszichoaktív anyagot tartalmazó cigarettából egyéb érdekelt³ és egyéb érdekelt⁴nek is átadott, ugyanakkor nem tartalmazta, hogy azt közösen szívták el. A törvényszék álláspontja szerint ez a vádirati tényállásból nem, hanem csupán a bizonyítékok értékeléséből következik. A bizonyítékok értékelésére azonban a Szekszárdi Járásbíróságnak a bűnösség előkészítő ülésen történő beismerésére és annak bíróság általi elfogadására tekintettel nem volt törvényes lehetősége.

[4] A főügyészség kifejtette, hogy a tényállásból a nyelvtani értelmezés, a logika szabályai és egy illegális szer ilyen típusú fogyasztása körülményeinek közismert tényei alapján kizárólag az következhet, hogy a terhelt a saját fogyasztásra történő beszerzést követően két ismerőseivel közösen szívták el az illegális anyagot tartalmazó cigarettát. Kiemelte, hogy az irányadó tényállás szerint a terhelt „... a cigarettát úgy szívták el, hogy egyéb érdekelt³ és egyéb érdekelt⁴ részére is adott belőle...”, tehát a cigarettát közösen szívták el, más értelmezés a megállapított történeti tényállás megfogalmazásából, a konkrét elkövetési magatartásból nem következhet.

[5] A BH 2003.182. számú határozatra utalva előadta, hogy a kábítószer tartalmazó cigarettának több elkövető által történő közös elszívása a cigaretta tulajdonosa részéről is nem az „átadás”, hanem a „tartás” fogalma alá esik. Az ítélezési gyakorlat erre alapítva egységes

abban, hogy a kábítószer tartalmazó cigaretta közös elszívása a cigaretta tulajdonosa részéről nem átadása a kábítószernek. A fogyasztási magatartás a közösen szívott cigaretta tulajdonosánál beleolvad a tartással megvalósult cselekménybe. Az illegális szert kizárólag saját fogyasztásra megszerző személy, aki csak fogyasztói típusú cselekményt tanúsít, nem valósít meg egyúttal forgalmazói típusú magatartást azzal, hogy az átvett, cigarettába sodort illegális anyagot másokkal közösen szívja el. E döntést irányadónak tartotta az új pszichoaktív anyaggal visszaélés bűncselekménye tekintetében is.

[6] A Btk. 184/B. és 184/C. §-aira utalva előadta, hogy az elkövetéskori és elbíráláskori Büntető Törvénykönyv az új pszichoaktív anyag megszerzését, tartását csak akkor bünteti, ha az elkövető csekély mennyiséget meghaladó új pszichoaktív anyagot szerez meg vagy tart; az ítéletben szereplő cigarettában lévő új pszichoaktív anyag mennyisége pedig a csekély mennyiséget bizonyosan nem haladja meg, ez egyértelmű akkor is, ha ezt a tényt az ítélet nem tartalmazza.

[7] Mindezekre figyelemmel álláspontja szerint a terhelt cselekménye a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 199/B. § (1) bekezdése szerinti új pszichoaktív anyaggal kapcsolatos szabálysértést valósította meg. Az elkövetés ideje 2020. szeptember 16. napja. A Szabs.tv. 6. § (6) bekezdése alapján a cselekmény elkövetésétől számított két év elteltével nincs helye szabálysértési felelősségre vonásnak (objektív elévülési idő).

[8] Mindezekre tekintettel a bíróság olyan tényállás alapján állapított meg büntetőjogi felelősséget, amely nem bűncselekmény, így mind az első-, mind a másodfokú bíróság a büntető anyagi jogszabályok megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét, amely a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerinti felülvizsgálati ok. Indítványozta, hogy a Kúria a Be. 662. § (2) bekezdés b) pontja alapján a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen eljárva, az első- és másodfokú bíróság határozatát oly módon változtassa meg, hogy a terheltet bűncselekmény hiányában mentse fel és állapítsa meg, hogy az általa elkövetett szabálysértés büntethetősége elévült.

[9] A Legfőbb Ügyészség BF.243/2023/4. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt fenntartotta. Rámutatott arra, hogy az irányadó tényállás szerint a terhelt az általa korábban vásárolt „új pszichoaktív anyagot cigarettába töltötte, majd 17 óra 30 perc körüli időben helység1on úgy szívta el, hogy egyéb érdekelt3 és egyéb érdekelt4 részére is adott belőle”. A tényállás alapján egyértelmű, hogy a terhelt az új pszichoaktív anyagot egyetlen cigarettába helyezte, egyetlen elkövetési tárgyból adott, azaz osztott meg két másik személlyel. Ebből következően a tényállás megítélésére a BH 2003.182. számú határozatban foglaltak irányadóak, az elkövetési magatartás nem átadásnak, hanem tartásnak értékelhető, amely azonban az új pszichoaktív anyag – ítéleti tényállásban nem szerepeltetett, de ténylegesen – csekély mennyiségére tekintettel nem bűncselekmény, hanem szabálysértés.

[10] Indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozatokat a Be. 662. § (2) bekezdés a) pontja alapján, a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen változtassa meg, a terheltet a Be. 656. § (1) bekezdés a) pontjában írt okból, az ellene új pszichoaktív anyaggal visszaélés vétsége miatt emelt vád alól mentse fel, egyúttal a Be. 573. § (1) bekezdésére figyelemmel, a Szabs.tv. 83. § (1) bekezdés h) pontja alapján az új pszichoaktív anyaggal kapcsolatos szabálysértés miatt az eljárást szüntesse meg.

[11] **III.** A felülvizsgálati indítvány alapos, mind ténybeli, mind jogi hivatkozásai helytállóak.

[12] A Be. 648. § a) pontja alapján felülvizsgálatnak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt is van helye.

[13] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét.

[14] A Be. 651. § (2) bekezdés a) pontja alapján a terhelt javára az ügyészség is terjeszthet elő felülvizsgálati indítványt a Be. 652. § (4) bekezdésére figyelemmel, határidő nélkül.

[15] A Be. 659. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[16] A Be. 659. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati indítványt – a (3)-(4) bekezdésben meghatározott, jelen ügyben nem releváns kivétellel – a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni.

[17] A felülvizsgálati eljárásban irányadó, a jogerős ügydöntő határozatban megállapított – egyébiránt a vádirati tényállással egyező – tényállás a következő:

[18] Terhelt1 vádlott 2020. szeptember 16. napján a korábban egyéb érdekelt5 elkövető társától vásárolt MDMA-4n-PINACA hatóanyag-tartalmú új pszichoaktív anyagot cigarettába töltötte, majd 17 óra 30 perc körüli időben helység1-on azt úgy szívtá el, hogy egyéb érdekelt3 és egyéb érdekelt4 részére is adott belőle.

[19] A Btk. alkalmazandó hatályú 184. § (1) bekezdése értelmében, aki új pszichoaktív anyagot kínál, átad, forgalomba hoz vagy azzal kereskedik, büntett miatt 1 évtől 5 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[20] A Btk. 184. § (4) bekezdés a) pontja alapján, aki csekély mennyiségű új pszichoaktív anyagot kínál vagy átad, az (1) bekezdésben meghatározott esetben vétség miatt 1 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[21] A Btk. 184/B. § (1) bekezdés b) pontja értelmében, aki csekély mennyiséget meghaladó új pszichoaktív anyagot megszerez vagy tart, büntett miatt 3 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[22] A törvényszöveg összevetésével megállapítható, hogy csekély mennyiséget meg nem haladó, új pszichoaktív anyag megszerzése és tartása nem bűncselekmény, míg átadása igen.

[23] A Btk. 184/D. § (2) bekezdése szerint a 184-184/C. § alkalmazásában az új pszichoaktív anyag csekély mennyiségű, ha annak tiszta hatóanyag-tartalma a 2 gramm mennyiséget nem haladja meg. A só formájában előforduló vegyületek esetén tiszta hatóanyag-tartalom alatt a bázis formában megadott hatóanyag-tartalmat kell érteni.

[24] A Kúria töretlen gyakorlata szerint a tényállás részének tekintendő mindazon ténymegállapítás, melyet – ítéletszerkesztési hiba miatt – a bíróság ítéletének indokolása tartalmaz (BH 2015.216.).

[25] Az irányadó tényállás nem tartalmazza azt, hogy a terhelt által megszerzett és cigarettába töltött új pszichoaktív anyag csekély vagy azt meghaladó mennyiségű volt. A tényállás értelmezése alapján megállapítható, hogy a terhelt annyi új pszichoaktív anyagot vásárolt, amelyet egy cigarettába bele tudott tölteni. Sem az első-, sem a másodfokú bíróság ítélete az indokolás részében sem tartalmaz olyan, az új pszichoaktív anyag mennyiségére

vonatkozó adatot, amelyet a Kúria a tényállás részének tudna tekinteni. Erre figyelemmel, az irányadó tényállás nem tartalmazza, hogy az új pszichoaktív anyag mennyisége a csekély mennyiséget meghaladta, így azt a tényállás részeként nem lehet figyelembe venni. Ebből a contrario az is következik, hogy a cselekményt olyan ténybeli alapon kell minősíteni, hogy annak mennyisége a csekély mennyiséget nem haladta meg.

[26] A Kúria megállapítja, hogy a másodfokú bíróságnak a másodfokú határozat [9]-[10] bekezdésében kifejtett álláspontja téves. Az irányadó tényállás szerint az elkövetési magatartás a cigarettába töltött új pszichoaktív anyag elszívása, amelyre olyan módon került sor, hogy abból a terhelt egyéb érdekelt³ és egyéb érdekelt⁴ részére is adott, vagyis mindhárman szívtak belőle, tehát azt közösen fogyasztották el. A megállapított tényállásban írt elkövetési magatartás ezért az új pszichoaktív anyagot tartalmazó cigarettának a tényállásban megjelölt két másik személlyel közösen történt elszívása.

[27] A Legfelsőbb Bíróság a Bf.III.1216/2001. számú ügyben hozott, BH 2003.182. számon közzétett döntésében kimondta, hogy a kábítószer tartalmazó cigarettának több elkövető által történő közös elszívása, a cigaretta tulajdonosa részéről is, nem az „átadás”, hanem a „tartás” fogalma alá esik. A Legfelsőbb Bíróság kifejtette, hogy az ügyben téves jogi álláspontra jutott az elsőfokú bíróság, amikor a vádlottal közösen történő, kábítószeres cigaretta elszívásában megvalósuló magatartását az I. rendű terhelt részéről átadással megvalósult elkövetési magatartásnak tekintette. Kifejtette, hogy a kialakult ítélkezési gyakorlat egységes abban, hogy a kábítószer tartalmazó cigaretta közös elszívása a cigaretta tulajdonosa részéről nem „átadása” a kábítószereknek. A közös szívás legfeljebb tiltott fogyasztás lenne valamennyi résztvevő tekintetében. A fogyasztási magatartás viszont a közösen szívott cigaretta tulajdonosánál beleolvad a tartással megvalósult cselekménybe.

[28] Mindez az értelmezés az elkövetési magatartások azonosságára, valamint az elkövetési tárgy egészséget sértő jellegére és az ebben megnyilvánuló védett jogi tárgyra figyelemmel, az új pszichoaktív anyaggal visszaélés bűncselekményére is alkalmazandó.

[29] Jelen ügyben megállapítható tehát, hogy az új pszichoaktív anyag tekintetében Terhelt¹ terhelt nem az átadás, hanem a tartás elkövetési magatartást valósította meg. Ezen elkövetési magatartás pedig csekély mennyiséget meg nem haladó új pszichoaktív anyag esetében nem bűncselekmény, hanem legfeljebb a Szabs.tv. 199/B. § (1) bekezdése szerinti új pszichoaktív anyaggal kapcsolatos szabálysértés.

[30] A Be. 566. § (1) bekezdés a) pontja szerint a bíróság a vádlottat a vád alól felmenti, ha a cselekmény nem bűncselekmény.

[31] A Be. 573. § (1) bekezdése kimondja, hogy ha a bíróság a tárgyalás eredményéhez képest úgy látja, hogy a vád tárgyává tett cselekmény szabálysértés, és ezért a vádlottat felmenti, a szabálysértést elbírálja.

[32] A Szabs.tv. 199/B. § (1) bekezdése értelmében, aki csekély mennyiséget meg nem haladó, új pszichoaktív anyagot megszerez vagy tart, szabálysértést követ el.

[33] A Szabs.tv. 199/B. § (2) bekezdése szerint e § alkalmazásában az új pszichoaktív anyag csekély mennyiségű, ha annak tiszta a hatóanyag-tartalma a 2 gramm mennyiséget nem haladja meg. A só formában előforduló vegyületek esetén tiszta hatóanyag-tartalom alatt a bázis formában megadott hatóanyag-tartalmat kell érteni.

[34] Mindezekre figyelemmel megállapítható, hogy a terhelt cselekménye megvalósította az új pszichoaktív anyaggal kapcsolatos szabálysértést.

[35] A Szabs.tv. 83. § (1) bekezdés h) pontja értelmében ugyanakkor a szabálysértési eljárást határozattal meg kell szüntetni, ha elévülés miatt nincs helye felelősségre vonásnak. A

Szabs.tv. 6. § (6) bekezdése szerint a cselekmény elkövetésétől számított 2 év elteltével nincs helye szabálysértési felelősségre vonásnak.

[36] A cselekmény elkövetésétől jelen határozat meghozataláig, vagyis elbírálásáig már a 2 év eltelt, így szabálysértési felelősség megállapításának nem volt helye.

[37] A Be. 662. § (2) bekezdés a) pontja értelmében a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megváltoztatott határozatot megváltoztatja, és a törvénynek megfelelő határozatot hoz, ha az alapügyben a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt állapította meg a terhelt bűnösségét.

[38] **IV.** Mindezekre figyelemmel a Kúria a Szekszárdi Járásbíróság 31.B.291/2021/16. számú ítéletét és a Szekszárdi Törvényszék 2.Bf.202/2022/5. számú végzését megváltoztatta, a terheltet az ellene új pszichoaktív anyaggal visszaélés vétsége [Btk. 184. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont] miatt emelt vád alól felmentette, ugyanakkor az új pszichoaktív anyaggal kapcsolatos szabálysértés [Szabs.tv. 199/B. § (1) bekezdés] miatt indult eljárást megszüntette.

[39] A terhelt felmentésére tekintettel megállapította, hogy az eljárásban felmerült bűnügyi költséget az állam viseli a Be. 575. § (1) bekezdésére figyelemmel.

[40] A Kúria a Be. 856. § (1) bekezdés c) pontjára tekintettel rendelkezett a terhelt által bűnügyi költség címén esetlegesen befizetett összegnek a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkor kamatával együtt történő visszatérítéséről a Be. 856. § (3), (4) bekezdése, valamint 587. § (1) bekezdés c) pontja alapján.

[41] A Kúria a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsulésen, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdése szerinti összetételben hozta meg határozatát.

[42] A Kúria ítélete ellen a Be. 6. § (4) bekezdésére figyelemmel fellebbezésnek, a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja alapján pedig felülvizsgálatnak nincs helye.

[43] Az újabb indítványokkal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 652. § (6) és (7) bekezdésén alapul.

Budapest, 2023. november 14.

Dr. Domonyai Alexa s.k. a tanács elnöke, Dr. Schmidt Péter s.k. előadó bíró, Dr. Gimesi Ágnes s.k. bíró, Dr. Kardos Andrea s.k. bíró, Dr. Tuba István Krisztián s.k. bíró